

DATUM
2019-11-06
ERT DATUM
2019-11-06

DIARIENR
2019/131-4
ER BETECKNING
Fö2019/00661/RS

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)

Statskontoret kommenterar i det här remissvaret förslaget att införa en skyldighet i lag för kommuner och landsting att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet och utformningen av det statliga kontrollsystem som kommittén föreslår. Det ligger dock inte inom Statskontorets kompetens att exempelvis kommentera vilken typ av egendom som bör omfattas av kontrollsystemet.

Statskontoret

- tillstyrker förslaget att införa en skyldighet i lag för kommuner och landsting att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet
- tillstyrker förslaget att införa ett kontrollsystem som ger staten möjlighet att granska och ytterst förbjuda överlåtelser och upplåtelser av egendom som är av väsentligt intresse för totalförsvaret
- avstyrker förslaget att fyra utpekade länsstyrelser blir granskningsmyndigheter.

Öka medvetenheten hos kommuner och landsting om vikten av att beakta totalförsvarets krav

Statskontoret tillstyrker förslaget att införa en skyldighet i lag för kommuner och landsting att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet.

Den lagändring som kommittén föreslår innebär ett förtydligande av att kommuner och landsting har en skyldighet att beakta totalförsvarets krav i all sin verksamhet. Statskontoret delar kommitténs bedömning att det kan öka medvetenheten inom kommuner och landsting om betydelsen av att beakta totalförsvarets intressen.

Tydligt utformat kontrollsystem som inte blir onödigt ingripande

Statskontoret tillstyrker förslaget om att införa ett kontrollsystem för överlåtelser och upplåtelser av egendom av väsentligt intresse för totalförsvaret.

Statskontoret bedömer att kommittén i sin utredning har strävat efter att lämna ett förslag på ett kontrollsystem som är tydligt, enkelt, och i så liten grad som möjligt innebär inskränkningar i äganderätten och det kommunala självstyret. Statskontoret delar även kommitténs bedömning att ett kontrollsystem av det slag som föreslås är mer effektivt än att staten går in som ägare till egendomen, exempelvis genom en statlig förköpsrätt.

Statskontoret noterar att kommittén bedömer att de flesta ärenden kommer att vara relativt okomplicerade. Det framgår dock inte av betänkandet vad den bedömningen grundas på.

En myndighet bör ges i uppdrag att vara granskningsmyndighet

Statskontoret delar kommitténs bedömning att länsstyrelserna är lämpliga att inneha rollen som granskningsmyndigheter på det här området, men avstyrker förslaget att ge fyra länsstyrelser i uppdrag att bli granskningsmyndigheter.

Statskontoret bedömer att *en* länsstyrelse bör pekas ut som granskningsmyndighet om det här förslaget ska kunna stå för sig självt. Statskontoret menar att en förutsättning för att det föreslagna kontrollsystemet ska bli enhetligt och rättssäkert är att granskningsmyndigheten har tillgång till specialistkompetens. Det talar för att koncentrera kontrollverksamheten till en myndighet så att nödvändig kompetens kan byggas upp och bibehållas. Om det tillsynssystem för säkerhetsskyddslagen som föreslås i SOU 2018:82 sjösätts och de fyra utpekade länsstyrelserna i det sammanhanget tillförs ett antal årsarbetskrafter med relevant kompetens, bedömer Statskontoret att det finns bättre förutsättningar att sprida ut ansvaret på fyra länsstyrelser.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Matilda Ardenfors och utredare Sara Berglund, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Sara Berglund